

раметри на общността. Не би било точно да ги определим и като атеисти - една четвърт от тях заявяват, че напълно вярват в съществуването на бог, още една десета - че по-скоро вярват. Една четвърт заявяват, че не знаят дали вярват или не в съществуването на божествена инстанция, а останалите са невярващи. Тази група напомня характеристиките на странното формиране на ярко обособена група “нито религиозни, нито нерелигиозни”, описана от Петко Божилов през 1992 г. при анализа на възстановяването на религиозността в страната. Нейните представители вярват в съществуването на задгробен живот, ад и рай три пъти по-рядко от останалите цигани, два пъти по-рядко от останалите вярват и в прераждането на душите, но увереността в съществуването на духове, таласъми и др. подобни сред тях е почти толкова силна, колкото и в цялата общност.

Религията, както и останалите сфери от културата на циганите, се състои от различни по интериоризираност и начин на преживяване заемки от населението, с което те са били в по-продължителен контакт (Лижежа 1996). С оглед на по-успешната им адаптация към макрообществото, значителен дял от тях в южните Балкани приема исляма по време на османското владичество. След образуването на независимите балкански християнски държави - ту доброволно, ту с държавна и полицейска принуда, какъвто е случаят в Сърбия и България, голяма част от ромите мюсюлмани влизат в лоното на християнството. При това и в двата случая те не включват в културния си модел цялата съвкупност от религиозни идеи, вярвания, практики и чувства, а само тази част от тях, която отговаря на екзистенциалните потребности на отделните ромски групи.

Ярък пример на избирателност по отношение на християнските норми като мощен социален и нравствен регулатор ни предоставят някои групи на кардарашите и ловарите, при които джебчийството и кражбата са станали традиционен занаят. У нас, както в Румъния, Молдова и други централноевропейски страни, те са източноправославни християни и с особена гордост изтъкват силната си религиозност и факта, че никога не са променяли религията си. Но въпреки вековното изповядване на християнството, те не приемат нормата “Не кради” по отношение на “гаджо” и на “другите” роми. Създали са цял комплекс от легенди и митове, “доказващи” осветеното от Бог или християнските